

Trend rapport 20 25

Trend 20 rapport 25

Takt

Platsutveckla för en bättre värld och attrahera människor till din plats.

Den här trendrapporten är ett verktyg i ditt arbete att förstå omvärlden och skapa satsningar och kommunikation som ligger rätt i tiden och får din plats att sticka ut, men också att bidra till något större. Läs, inspireras och sätt den gärna i händerna på människor som påverkar utveckling och marknadsföring av just din plats. Och fundera på vad trenderna innebär för dig och din plats.

Takt är en rytmisk struktur som skapar en balans mellan rörelse och paus, tempo och variation.

Inledning

Hitta din platstakt!

Vår ambition med den här rapporten är att sätta fingret på pulsen ur ett platsperspektiv. Vi på Placebrander lever och andas platsutveckling och platsmarknadsföring varje dag och har gjort det sedan 2013. Alla våra uppdrag, våra intressanta samtal med kloka människor och allt vi läser kring platsutveckling och platsattraktion ger oss insikter - insikter som vi vill dela med oss av. Därför tar vi årligen fram den här trendrapporten.

Årets trendrapport kretsar kring takt. Samspelet mellan det snabba och det långsamma – om hur dynamiken mellan framåtrörelse och eftertanke kan skapa hållbara och attraktiva platser. Det handlar om att förstå när det är rätt att accelerera, att driva på utveckling och innovation. Och när det är klokt att sakta ner för att värna kvalitet, reflektion och långsiktig hållbarhet. Vi vill inspirera dig att hitta rätt rytm, din plats takt, för att möta framtidens utmaningar och möjligheter.

Trevlig läsning!

2025 ÅRS FÄRG[®]

17-1230

Mocha Mousse

Pantone har utsett Pantone 17-1230 Mocha Mousse till årets färg 2025. I en alltmer digital värld fungerar Mocha Mousse som en påminnelse om att sakta ner och värdesätta det fysiska och taktila. Det är en jordnära färg som talar till vår längtan efter stabilitet och autenticitet. I en tid präglad av snabb förändring och tekniska framsteg söker människor efter trygghet, värme och anslutning till det naturliga. Den speglar vår önskan att hedra historia och hantverk samtidigt som vi omfamnar ny teknologi och innovation.

Varåt är världen på väg?

Klimatkris, lågkonjunktur, krig, psykisk ohälsa och gängkriminalitet. Vi vill inte förminska dessa massiva utmaningar som världen står inför. Men vi vill väga upp en mediabild som emellanåt målas i nattsvarta toner, genom att presentera 8 goda nyheter du kanske inte hört talas om:

Källa: Fixthenews.com

8 goda nyheter

- 1** Tack vare omfattande HPV-vaccinationer är världen på väg att eliminera livmoderhalscancer, vilket skulle vara första gången en cancerform utrotas globalt.
- 2** Jordanien utrotade spetälska, Tchad eliminerade sömnsjuka, och Indien nådde WHO:s mål för att eliminera svart feber under 2024.
- 3** Flera länder får majoriteten av sin el från förnybara källor, vilket bidrar till minskade koldioxidutsläpp och en grönare planet.
- 4** Genom innovativa vattenreningsprojekt har miljontals människor i utvecklingsländer fått tillgång till rent dricksvatten.
- 5** El Salvador införde en ny lag som skyddar alla landets regnskogar och stärker biodiversiteten.
- 6** Flera städer, inklusive Köpenhamn och Bogotá, har fått internationella utmärkelser för sina satsningar på cykelinfrastruktur. Detta uppmuntrar hållbara transporter och förbättrar folkhälsan genom ökad fysisk aktivitet.
- 7** Städer som Singapore och Berlin satsar på vertikal odling och urbana jordbruk, vilket bidrar till lokal matförsörjning och minskar transportrelaterade utsläpp.
- 8** Städer som Wien och Seoul har gjort kollektivtrafiken mer tillgänglig och energieffektiv, vilket har lockat fler resenärer och minskat bilberoendet.

2025

Ord & begrepp

Språket formas av tiden vi lever i.
Här för vi dig igenom ett antal aktuella begrepp.

Brain Rot

Överkonsumtion av främst onlineinnehåll som bidrar med försämring av det mentala tillståndet. En central term bland unga.

(Ungdomsbarometern)

Coolcation

Semester som tillbringas på en plats med svalare klimat.

(isof.se)

Hej-index

Graden av hej på din plats, säger mycket om hur välkomnande och trevlig din plats uppfattas.

Husknuff

När gamla byggnader restaureras och knuffas in i en ny roll, exempelvis som co-working eller matstudios.

Platsmod

Det mod som krävs för att våga genomföra radikala förändringar på en plats, som att satsa på bilfria zoner eller oväntad arkitektur.

Platsfnatt

En överdriven entusiasm för att sätta en plats på kartan, ofta resulterande i galna eller överdimensionerade projekt.

Popcornkvarter

Ett stadsområde som plötsligt poppar och blir trendigt, ofta oväntat och med en mix av små butiker, caféer och kreativa kontor.

Skrytgata

En gata designad för att visa upp stadens bästa sida, med prunkande blommor, moderna fasader och kanske en robot som serverar kaffe.

Slop

Lågkvalitativt innehåll genererat av AI.

(isof.se)

Slow Tech

Ett mer medvetet och balanserat förhållningssätt till teknik bland unga. Istället för att överstimuleras av algoritmer och notifikationer, syftar slow tech till att skapa utrymme för reflektion, mental vila och livets viktiga delar.

(Ungdomsbarometern)

Umarell

Äldre man som på plats följer byggen i det offentliga rummet.

(isof.se)

Vänskapsbänk

Utplacerad bänk som ska uppmuntra till samtal mellan människor, som ett led i att motverka psykisk ohälsa.

(isof.se)

Hitta din plats
takt, din platstakt.
Navigera rätt mellan
det snabba och det
långsamma.

***Låt oss dyka in i
trenderna!***

Kapitel 1

Snabbt

Teknologisprång, snabbriklighet, innovation och dynamiska lösningar

Vi lever i en tid av explosiv teknikutveckling. Data styr. Realtidsdata växer. Automatisering förändrar. Våra städer formas om. Möjligheten att snabbt läsa av och agera på människors behov är här. Generativ AI. Snabba insikter. Snabba beslut. Anpassning är allt. Platser som kan förändras i samma takt som världen blir starka.

“Vi ser en förflyttning mot det temporära och flexibla.”

Popupstaden

Evenemang, pop-up-marknader och tillfälliga installationer kan aktivera en plats och ge den liv, utan långa beslutsprocesser eller stora investeringar. Vi ser en förflyttning mot det temporära och flexibla som svar på en omvärld i förändring. Konst och kultur har en unik förmåga att skapa identitet, väcka känslor och bjuda in till dialog, vilket gör dem till centrala komponenter i det temporära och flexibla. Dessutom pågår stora infrastruktursatsningar i flera städer och områden – nya transportnät, innovativa byggprocesser och digitala plattformar gör det möjligt att bygga om och uppgradera i en hastighet som vi för bara några år sedan inte trodde var möjlig. Digitala tvillingar, virtuella kopior av städer och byggnader, spelar en avgörande roll i denna utveckling.

Genom att simulera och analysera förändringar i en digital miljö kan beslut fattas snabbare och med högre precision, vilket ytterligare accelererar processen att skapa temporära och långsiktiga lösningar som möter samtidens krav.

Ungdomsperspektivet

Snabbhet är något som ungdomar inte bara anpassar sig till – de driver det. Unga generationer är digitala infödingar som har vuxit upp med snabba teknologiska förändringar och ett konstant flöde av information. Att inkludera ungdomar i platsutvecklingen innebär att dra nytta av deras förmåga att navigera och innovera i denna dynamiska miljö. Genom att involvera unga i allt från design av temporära initiativ till testning av nya tekniska lösningar kan platser bli mer relevanta och framtidssäkrade.

AI-agenten

De flesta har den senaste tiden utforskat möjligheterna med AI. Från att ha pratat generativ AI pratar allt fler om AI-agenter. År 2028 kommer minst 15 procent av besluten i det dagliga arbetet att fattas autonomt med hjälp av agentisk AI, jämfört med 0 procent år 2024, förutspår Gartner. De tror att AI-agenter kommer att byggas in i mjukvara, SaaS-plattformar (Software as a Service), IoT-enheter och robotteknik. Datingappar utforskar AI-agenter som hjälper användaren med det första urvalet. Steget är inte långt till att låta din AI-agent hjälpa dig i planering av din resa och på liknande sätt göra det första urvalet.

Kulturaccelerationen

Kultur och konsumtion rör sig allt snabbare. Viral spridning av idéer, memes, mode och trender påverkar hur platser och varumärken måste förhålla sig till en ständigt skiftande kulturell kontext.

Snabbhetsförväntan

Snabbheten påverkar inte bara teknologin utan också samhällets förväntningar på tjänster, produkter och till och med relationer. Det som tidigare tog dagar eller veckor förväntas nu ske på sekunder.

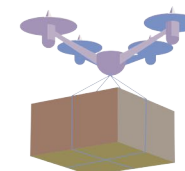
Place as a Service

Plats som en tjänst (PaaS) är platsernas svar på Software as a Service (SaaS). Det förändrar synen på platser från statiska ytor till dynamiska resurser som anpassas efter användarnas behov. Ambitionen är att få platser att leva fler av dygnets timmar. *Genom teknik, flexibilitet och samverkan blir platser tjänster som kan förändras och optimeras* – ett kontor kan bli ett evenemangsområde, och stadsdelar kan aktiveras för olika målgrupper. Digitala lösningar kopplar samman platser med användare, skapar nya interaktioner och effektiv logistik. Med hjälp av smart teknik kan vi göra platserna mer användbara och anpassade, ungefär som att byta spel på en surfplatta. Det handlar om att dela och samarbeta så att platser kan vara bra för många människor samtidigt.

Skuggspelet

Vi ser en ökad våg av desinformation, som handlar om att avsiktligt sprida felaktig eller vilseledande information. Desinformation sprids. Felaktiga rykten. Missledande bilder. Det går snabbt. Ett inlägg blir viralt. En plats får dåligt rykte. Ett område tappas besökare. Förtroendet rasar. För platsutvecklare är det här en mardröm. En negativ händelse kan påverka invånarnas stolthet och platsens attraktivitet. Det kan få besökare att tveka och investerare att avvakta.

Att agera snabbt blir avgörande. Motbevisa lögnar. Sprida fakta. Återbygga tilliten. I en tid där information flyger snabbare än någonsin krävs tydlig strategi, beredskap och trovärdig kommunikation för att skydda platsens identitet.

“Det råder en snabbhetsförväntan. Det som tidigare tog dagar eller veckor förväntas nu ske på sekunder.”

Turisttröttheten

Massiv turism skapar frustration bland lokalbefolkningen i Spanien och andra delar av Europa, vilket har lett till anti-turismrörelser. Invånare skyller på turisterna för ökade bostadskostnader, inflation och miljökador. Många regioner börjar nu vidta åtgärder för att hantera problemen.

Maktskiftet

Techjättarna kompletterar på många sätt – och utmanar ibland – nationalstatens roll. I en tid när allt behöver gå snabbt, tar de initiativ till egna forskningsprogram, rymdsatsningar och till och med energiprojekt, som utveckling av kärnkraftsteknik. Även om många av dessa projekt fortfarande delvis finansieras eller möjliggörs av offentliga medel, har initiativen och genomförandekraften i allt större utsträckning flyttat över till den privata sektorn. Det väcker frågor om balansen mellan offentlig och privat makt, och vilken roll stater och företag ska spela i att driva framtidens utveckling.

Platsskiftet

Det senaste decenniet har många plats- och destinationsbolag kommunaliserats, som en effekt av att det varit viktigt att följa upphandlingsregler och skapa långsiktighet. Det har också varit viktigt för kommuner att ha attraktivitetsfrågan nära och visa näringen att de agerar. Frågan är när pendeln slår tillbaka, för det gör den troligen. Frustrationen över att det behöver gå snabbare påverkar. Vi ser stora bolag med kritiska behov av att attrahera kompetens, och snabbt behöver komma ut med platsmarknadsföring och kunna påverka platsutvecklingen. I stadsdelar ser vi hur privata fastighetsägare tar kommandot och bildar platsorganisationer. Vår spaning är att framtiden igen

bjuder på fler konstellationer där privata och offentliga aktörer gemensamt äger frågan om att stärka en plats attraktivitet – snarare än helt kommunägda plats-, marknads- och destinationsbolag.

Tecken i snabbhetstiden

AI-kommissionens rapport "Färdplan för Sverige"

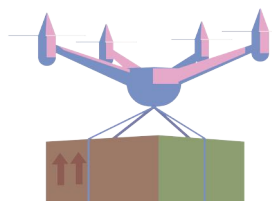
släpptes i slutet av 2024. Den fokuserar på robust infrastruktur, ökad AI-kompetens, innovation och säkerhet för att stärka Sveriges ledarskap inom säker och etisk AI. Som ett tecken i snabbhetstiden släpptes den 9 månader för tidigt med motiveringen att de planerade 18 månaderna är alldeles för lång tid i AI-sammanhang.

East Japan Railway (JR East) planerar att lansera fullt självkörande höghastighetståg till mitten av 2030-talet, med en prototyp som ska debutera 2028. Utrullningen sker stegvis, med start i andra graden av automation där tågen körs autonomt men med en förare närvarande för nödsituationer. Till mitten av 2030-talet siktar JR East på att införa fjärde graden av automation, vilket innebär att mänskliga besättningar inte längre behövs. Initiativet, som är en del av JR Easts projekt Transformation 2027, ska möta arbetskraftsbristen som uppstått i och med Japans åldrande befolkning och strävar efter att öka effektiviteten och hållbarheten på höghastighetslinjer som Joetsu Shinkansen.

Teslas kostnadsfria "Giga Train" började trafikera i Tyskland i augusti 2024. Tåget kopplar samman Erkner station med Teslas Gigafactory i Berlin och är tillgängligt både för Tesla-anställda och allmänheten. Med en kapacitet på 500 passagerare drivs det helt av batteriteknik från Siemens Mobility. Enligt Tesla beräknas tåget minska koldioxidutsläppen med 50 ton per vecka.

“Som ett tecken i snabbhetstiden släpptes AI-kommissionens rapport 9 månader för tidigt”

Världens första droneport i trä, integrerad i ett innovativt logistiksystem. Det är målsättningen när Skellefteå Airport, Skellefteå kommun, Skanska och Urban-Air Port utvecklar en droneport som en del av framtidens hållbara transporter.

Shoppingplattformen Meituan har lanserat en drönanleveranstjänst till Badaling-delen av Kinesiska muren, vilket gör det möjligt för turister att få mat och medicin levererat till sitt besök på den historiska platsen. Drönarna, som kan bära upp till 2,3 kg, flyger från ett lager till ett utsiktstorn, och minskar leveranstiden från 50 minuter till bara 5. Som en del av den kinesiska regeringens satsning på att utveckla sin "lågkostnadsekonomi" planerar Meituan att utöka drönarvägarna nationellt och redan idag är 30 rutter redan i drift över hela Kina.

Modeplattformen Myntra testar en tjänst med fyra timmars leveranstid i städer som Bengaluru och New Delhi, med målet att minska sin vanliga leveranstid på 2-3 dagar. Testet begränsas till ett mindre utbud av produkter. Myntra planerar att utöka tjänsten till fler städer. Satsningen är ett svar på den snabba tillväxten av så kallad "snabbhandel" i Indien, där företag erbjuder leveranser inom 10-15 minuter.

Spelet ReLondon i Fortnite är ett samarbete mellan Zaha Hadid Architects och Epic Games. Här får spelare skapa futuristiska stadsmiljöer längs Londons flodbänkar, inspirerade av Zaha Hadids ikoniska arkitekturstil. De kan bygga strukturer som gångvägar, parker och kommersiella utrymmen med hjälp av voxlar, kubiska former som sätts samman. De simulerar också rörelse i staden. Med hjälp av Unreal Editor for Fortnite (UEFN) ska initiativet undersöka möjligheter till praktiska tillämpningar från det som skapas i spelet.

Emma är en AI-baserad influencer som guidar resenärer till tyska destinationer. Emma, baserad i Berlin, kan kommunicera på 20 språk och använder data från germany.travel. Framöver kommer hon att hämta även realtidsinformation. Emma beskrivs som en innovativ varumärkesambassadör, men kritiker kallar henne en avancerad chatbot. Tysklands turismorganisation står bakom satsningen.

Penny Voice är en röststyrd AI som förenklar sökandet av hotell och aktiviteter på över 120 språk. Med OpenAI:s Realtime API kan Penny hantera komplexa frågor, förutse behov och svara med känslomässig nyans. Tjänsten finns för iOS, webben och mobil, med planer att inkludera flyg, hyrbilar och semesterpaket. Priceline står bakom lösningen.

Ghost Kitchens eller **Dark Kitchens** är restauranger utan fysiska matgäster, designade enbart för leverans via appar som Uber Eats eller Wolt. Dessa kök möjliggör effektiv drift och minskar kostnader för personal och lokaler. En lösning anpassad till den växande efterfrågan på snabb och bekväm leveransmat.

Sthlm 3:2 är en delningsbaserad kontorsmodell från Skanska, där två företag delar samma yta genom att använda den olika dagar i veckan. Modellen testas i Hammarby Sjöstad för att möta behovet av flexibla och hybridanpassade arbetsplatser.

6G är nästa generations mobilnätverk, förväntat att lanseras omkring 2030, som syftar till att integrera den fysiska och digitala världen genom avancerad teknik. Det kommer att erbjuda extremt höga hastigheter och förbättrad tillförlitlighet, vilket möjliggör nya användningsområden som immersiva upplevelser, digitala tvillingar och autonom mobilitet.

“Vi överskattar ofta vad som ska hända på kort sikt, men underskattar det som kan hända på längre sikt.”

Göteborg vill göra sina stadsrum, arenor, besöksmål och anläggningar mer tillgängliga och inkluderande. Med hjälp av Göteborgs digitala tvilling och en interaktiv, AI-driven plattform ges besökare möjligheten att utforska Göteborg på det sätt som funkar bäst för just dem. På så sätt kan besökare och invånare utforska platser, lära känna stadens rum och uppleva staden direkt från sin dator, smartphone eller surfplatta. Insatsen är en del av ett EU-projekt som heter European Cities Uniting for Inclusiveness. Göteborg är testpilot och lösningen kan sedan appliceras på fler städer i Europa.

Museum of Failure premierar misstagen. Det är att våga testa som för oss till framgång och priset vi betalar är misstag längs vägen. Misstag att lära av och kanske också vara stolt över.

Vad innebär det för dig?

- Bygg in flexibilitet i dina processer och din organisation. Kan ni skapa prototyper istället för färdiga lösningar? Tänk minimalt gångbara koncept och iterativa arbetssätt, det vill säga stegvis förbättring genom upprepade cykler. Snabbhet handlar ofta om att våga testa och justera i farten.
- Träna på att fatta snabba beslut. Öva på att göra val även när ni inte har all information. Tiden då vi kunde vänta in "perfekt data" är förbi. Skapa tydliga ramar för vem som fattar vilka beslut och bygg en kultur där ni lär er av både framgångar och misstag.
- Engagera unga på riktigt. Deras perspektiv och idéer är inte bara värdefulla utan ofta avgörande för att skapa innovation och relevans i dagens snabbväxande värld.

- Använd data som en kompass snarare än en karta. Fatta beslut baserat på de insikter du har, men våga lita på din intuition och erfarenhet när datan är ofullständig.
- Avdramatisera beslut. Börja se beslut som omstartspunkter snarare än slutdestinationer. Om något inte fungerar som förväntat, ta ett nytt beslut. Det är enklare att hålla tempot om inte varje val känns oåterkalleligt.
- Satsa på temporära lösningar som pop-up-butiker, evenemang eller konstinstallationer. Detta minskar risken och kostnaden samtidigt som du snabbt kan mäta respons och justera därefter.
- Skapa partnerskap mellan fastighetsägare, kommuner och andra intressenter för att snabbt kunna genomföra projekt. Ett starkt nätverk med gemensamma mål kan accelerera platsutveckling och skapa långsiktig hållbarhet.
- Skapa en tydlig strategi för att hantera desinformation och snabbt återbygga tillit. Identifiera nyckelpersoner, verktyg och processer som möjliggör omedelbara motåtgärder om din plats hamnar i negativt ljus.
- Att ha koll på sina målgruppers drivkrafter och intressen blir ännu viktigare i en framtid där AI-agenter föreslår resmål baserat på resenärens intressen.
- Att förstå sina målgruppers behov handlar inte om att enbart göra en stor undersökning en gång om året. De som är bäst på att göra anpassningar och skapa platser där människor vill vara, har en löpande dialog med sina målgrupper. Skapa gemensam intelligens genom att främja en kultur där ni är många som hela tiden pratar med riktiga människor. Det ger er möjlighet att också vara snabbväxande.

Många bjuder in unga att prata om *framtiden*, men varför ska de diskutera vad som händer om 20 år när *viktiga behov här och nu inte är tillgodosedda?*

“

Unga vill vara med och forma platsen de bor på och när de är med blir besluten bättre. Att låta unga vara med och utveckla sin hemort är ett steg mot att skapa ett samhälle för alla åldrar, där fler trivs och vill leva och verka. I mindre kommuner, särskilt på landsbygden, kan ungas delaktighet vara avgörande för platsens överlevnad.

Vi ser att många bjuder in unga att prata om framtiden, men vi ifrågasätter varför de ska diskutera vad som ska hända om 20 år när viktiga behov här och nu inte är tillgodosedda. För många unga är det en kamp att ens ta sig till en fritidsaktivitet eller hitta någonstans att umgås med vänner. Därför måste vi låta unga sätta agendan för samtal om sin hemort här och nu – för att verkligen förstå och ta tag i de utmaningar de möter i vardagen.

Vi föreslår att skapa forum och strukturer för att ge unga utrymme och en tydlig roll i utvecklingen. Vi ser till exempel stor effekt av att lokala ungdomar anställs för att föra dialoger med andra unga och sedan fungera som brygga mellan unga och beslutsfattare.

Sevval Karaduman

Vice ordförande/talesperson
för Youth2030 Movement

Kapitel 2

Långsamt

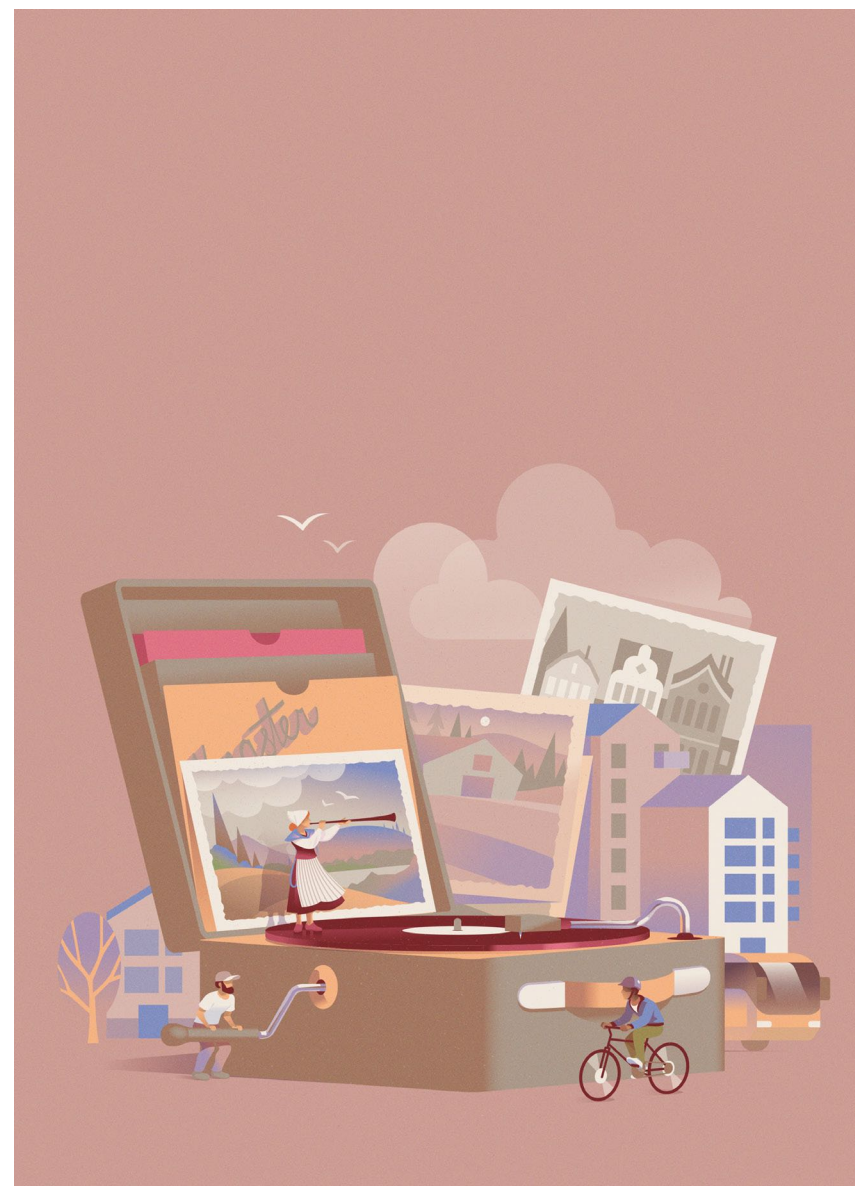
Långsamskap, vinylknaster, sömn och vardagsmellanrum

“Långsamt är inte synonymt med stagnation – det är ett medvetet val att skapa hållbarhet, värde och gemenskap.”

I en tid då mycket handlar om snabbhet och effektivitet ser vi samtidigt en motrörelse som sätter värde på det långsamma, det genuina och det långsiktigt hållbara. Det handlar om att prioritera relationer, kulturarv och kvalitet framför snabb tillväxt och kortsiktiga vinster. När vi investerar i långsamma processer, investerar vi i våra barns framtid. Långsamt är inte synonymt med stagnation – det är ett medvetet val att skapa hållbarhet, värde och gemenskap. Genom att satsa på det genuina, långsiktiga och äkta lägger vi grunden för platser som inte bara lever, utan växer och utvecklas med hänsyn till planeten och människorna.

Att följa din plats naturrytm

Grönområden som tillåts växa fritt, strategiska investeringar i klimatanpassning, och materialval som med tiden åldras med värdighet är exempel på hur vi kan skapa platser som håller över generationer.

Genom att begränsa biltrafiken och istället prioritera gröna ytor och promenadvänliga stadsdelar visar många platser hur en medveten strategi för hållbar utveckling inte bara stärker miljön utan också höjer livskvaliteten. Det handlar om att fokusera på människors beteenden. Det handlar också om att låta platsens och naturens egen rytm vägleda utvecklingen, där långsiktighet och omtanke blir hörnstenar för framtidens livsmiljöer.

Att hitta din plats vinylknaster

Att bevara platsens historiska värden är en viktig del av det långsamma perspektivet. Genom att stärka lokal kultur och traditioner skapas en autentisk platsidentitet med motståndskraft. Imperfektionismen – som vinylknaster på musik – blir en motvikt till AI-perfektion. Platser som omfamnar sina ”fel” och äkthet framstår som mer genuina och tilltalande.

Att sakta ner takten

Begreppet ”slow urbanism” beskriver städer som medvetet saktar ner utvecklingen för att skapa plats för relationer och lokal produktion. Gemenskap prioriteras framför snabba ekonomiska vinster. Småskaliga verksamheter är en framgångsfaktor för att lyckas skapa en levande plats. Det påminner oss om hur torg i alla tider fungerat som en samlingsplats för handel och interaktion. Småskaliga verksamheter främjar lokalt engagemang och hållbara lösningar, men det är inte alltid lätt för dem att stå emot hård konkurrens och invanda beteendemönster. Att skapa förutsättningar för det småskaliga och eldsjälarna på din plats, är avgörande i arbetet med att skapa en levande och attraktiv plats. Då bygger vi inte bara platser som växer, utan som också binder samman människor, skapar långsiktig förändring och formar en plats med själ och mening.

“Hitta och jobba med vinylknastret på din plats. Dina målgrupper söker efter det autentiska och operfekta.”

Att bygga bygemenskap

Social samvaro är avgörande för att bygga motståndskraftiga och trygga samhällen. Enligt en undersökning av Fastighetsägarna känner sju av tio svenskar sig trygga med sina grannar och upplever vardaglig kontakt genom småprat, hälsningar och nickningar. Vi vet att områden där invånarna vet namnet på sina grannar upplevs som tryggare. Detta visar hur starka sociala band kan vara en grundsten för hållbar utveckling. Starka grannrelationer leder till delandeekonomier där allt från verktyg till husdjursvård delas över staketet. Preppingkulturen som vi känner den är väldigt individualistisk, medan människor i kris vill komma samman. Individualistiska skeenden behöver bli mer mellanmänskliga.

Att främja en god sömn

Sovturism blir allt populärare som en del av wellnessindustrin. Unga generationer prioriterar återhämtning över prestation, med retreats och spa-anläggningar som erbjuder den optimala sömnen. I Japan kombineras detta med teknologiska framsteg där sömndata analyseras och optimeras, vilket visar hur det långsamma kan dra nytta av innovation. Enligt McKinsey & Company spenderade de unga grupperna nästan lika mycket på sömn som på kost och träning under 2023. Unga har dessutom stort inflytande över familjens resor, med upp till 80 % av köpbesluten påverkade av deras önskemål, enligt Business Insider. Nästa semester? Fokus på sömn!

Att välkomna vardagsmellanrummen

Forskare slår fast att dagdrömmande är bra för både välmående och prestation. Hjärnan mår bra av att tappa fokus, och där är alla våra skärmar på många sätt en

fiende. Vi har senaste dryga decenniet gjort allt för att slippa dödtid och tråkig väntan. Den smarta telefonen finns alltid en handrörelse bort. Idag ser vi en rad företeelser som handlar om det omvända – att välkomna dödtid och söka efter utrymmen i vardagen där vi gör absolut ingenting. Trenden ”Raw-dogging” är ett exempel, ironiskt nog på digitala plattformen TikTok. Den går ut på att du på din nästa långflygning inte gör någonting mer än att stirra på stolen framför. Ingen podcast, film eller bok. Ingen mat, toalettbesök eller samtal med grannen. En inte helt sund rörelse. Att välkomna vardagsmellanrummen kanske snarare kan handla om att ta hand om sin ställtid. Pendling och väntetid är ofta underskattade pauser i vardagen. Dessa mellanrum ger oss möjlighet att ställa om mentalt, reflektera och ladda om. Nästa gång kanske du gör det utan att stirra på din skärm?

Att lyfta fram det nostalgiska

Åre pratar nostalgiturism, som handlar om att skapa en livslång relation till platsen och lyfta fram platsens historia och kulturarv. Genom att återknyta till minnen, kultur och estetik från förr skapas en känsla av trygghet, glädje och gemenskap, vilket gör nostalgin till en kraftfull drivkraft för resande. I en snabbföränderlig värld längtar många efter en tid då livet upplevdes enklare och mindre komplicerat.

Att sakta ner konsumtion och nyproduktion

Vid årsskiftet blir textilåtervinning obligatorisk i alla kommuner – ett viktigt steg i att minska de över 10 kilo textilier per person som vi svenskar slänger i hushållssoporna varje år. Detta är början på en långsam revolution mot en mer cirkulär och medveten konsumtion. Genom att främja återanvändning och återvinning får vi

“

Det finns flera trender som går mot äkthet och autenticitet. Dels att platser som Åre, som har en lång historia av ”luftgäster” och rekreationsturism, blir mer intressanta tack vare historien med alla äldre byggnader, evenemang och fenomen. I detta finns historier som fascinerar och som skapar engagemang. Men också ”nostalgiturism” som innebär att återkomma till den plats som gjort stort intryck på våra liv när vi var yngre, och att återuppleva dessa minnen. Här i Åre skapar vi livslånga relationer till vår plats och samspelet mellan boende och besökare blir en avgörande roll för känslan av stämning, atmosfär och gemenskap. Därför blir det viktigt att lyfta fram Åres historia och våra traditioner eftersom det ger ett ökat värde till våra gäster, särskilt i en värld som rör sig allt snabbare.

Therese Sjölundh
VD Åre Destination

möjlighet att sakta ner konsumtionens tempo och istället värdera kvalitet, hållbarhet och långsiktighet.

Att vara en plats för introverta personligheter

I en tid där många städer är livliga och socialt intensiva, framträder en ny trend: städer som passar introverta. Tallinn lyfts fram som en av de bästa destinationerna för de som söker lugn och ro. Med låg befolkningstäthet, högkvalitativa grönområden och mindre ljud- och ljusföroreningar erbjuder Tallinn en perfekt miljö för reflektion och återhämtning. Detta är en påminnelse om att inte alla söker pulsen i världens metropoler – ibland är det lugnet som lockar. Vi ser också att fler, framförallt yngre, reser på egen hand.

En plats med rätt takt känns rätt i både hjärta och mage.

Tecken i långsamhetstiden

Paris har tagit stora kliv för att minska biltrafiken i stadens centrala delar. Genom initiativ som förbud mot genomfartstrafik i vissa områden och införandet av lågutsläpps zoner, har staden inte bara förbättrat luftkvaliteten utan också ökat livskvaliteten för invånare och besökare. Sedan 2014 har biltrafiken i Paris minskat med hela 40 procent. Dessa åtgärder är en del av borgmästare Anne Hidalgos vision om en mer hållbar och grön stad, där gång- och cykeltrafik prioriteras framför bilism. Målet är att skapa en stad där invånarna kan njuta av renare luft, lugnare stadsmiljöer och fler gemensamma ytor.

Grönland inför 2025 en ny turismlag som stärker lokal förankring genom krav på minst två tredjedelars lokalt ägande av turistföretag. Lagen skyddar natur och kultur med zonindelning och säkerhetskrav, och säkerställer att turismens ekonomiska vinster främjar lokalsamhällena.

Nine Hours (9h) är en designinriktad kapselhotellkedja på över 20 platser i Japan. I september 2024 öppnade de ett nytt hotell i en kontorsbyggnad ägd av NTT Data. Sedan 2021 erbjuder 9h gäster en "sleep fitscan", där sömndata som hjärtslag, andning, snarkning och rörelser analyseras med AI. Efter utcheckning får gästerna en personlig sömnrapport via e-post. Det nya hotellet har 70 kapslar utrustade med avancerad sömnanalysteknik som EEG och sensorer för kroppstemperatur.

Sleep Fest i Vilnius, Litauen är en unik festival om sömn och livslängd. Med experter som Matthew Walker och Evelina Pajėdienė erbjuds insikter om sömnens påverkan på hälsan, teknik för djup vila och uppträdanden av en "sömnartist".

IKEA i Dubai erbjuder ett "snooze room" där besökare kan koppla av i möblerade sängar och fåtöljer. Rummet erbjuder ljudhealing och gäster i pyjamas bjöds på gratis kaffe och kanelbulle.

Britannic Explorer är ett lyxtåg som främjar slow travel med tre natters resor genom England och Wales. Tåget har 18 exklusiva kupéer, en botanisk bar, wellnessavdelning och mat av en Michelinbelönad kock. Utflykter som vildsimning och konstarter ingår.

Apoteket Hjärtats varmpratshort är en kortlek framtagen tillsammans med Mind för att inspirera till meningsfulla samtal och stärka psykiskt välbefinnande. En del av intäkterna går till Minds stödlinjer för psykisk hälsa.

Oslo: Is it Even a City? är en humoristisk kampanj signerad Visit Oslo. I kampanjen följer vi den ironiska Oslobon Halfdan, som klagar på att allt i Oslo är så lättillgängligt och oexklusivt. Han fattar inte varför folk badar mitt i city och beskriver Oslo mer som en by än en stad. Genom att överdriva "problem" med staden, som att det är lätt att få bord på restauranger och att han springer på kungen och statsminister på stan, positioneras Oslo som en autentisk, lättillgänglig stad utan turistmassor.

Enligt Wallsauces trendrapport för 2025 kommer inredning att präglas av en längtan efter mänsklig kontakt i en teknikdriven värld. Kombinationen av organiska material och futuristisk stil står i fokus, med taktila inslag som ull, linne och texturerade ytor. Väggar och tak med effekter som tegel, sten och marmor väntas bli populära, medan sensorisk design bidrar till att skapa jordnära och engagerande miljöer.

Spotify erbjuder årligen en "Wellness Week" under hösten, där alla anställda får en veckas betald ledighet för återhämtning och välbefinnande. Kontoren stängs globalt för att säkerställa att alla kan ta del av initiativet, som främjar mental hälsa och långsiktig produktivitet.

På Portland flygplats i USA används lamor och alpackor som terapi för att lugna nervösa resenärer. Dessa djur, som är kända för sitt lugnande och vänliga sätt, hjälper passagerare att slappna av i den ofta stressiga miljön på flygplatser. Initiativet har fått positiv respons och är en del av flygplatsens satsning på att förbättra resenärernas upplevelse.

Babbekassa är kassan för den som vill ha en pratstund. Med ökad ensamhet i samhället introducerade den holländska matkedjan Jumbo "snackekassor". Här kan den som vill ha en pratstund känna sig avslappnad utan stressen av att andra i kön behöver vänta. I denna kö är väntan önskvärd, och det handlar inte bara om att köpa varor utan också om att dela en stunds samtal.

"Lamor och alpackor används som terapi för att lugna nervösa resenärer."

“

The trust of a city street is formed over time from many, many little public sidewalk contacts.

Most of it is ostensibly trivial but the sum is not trivial at all”.

Jane Jacobs

Vad innebär det för dig?

- Ge utrymme för det viktiga. I en värld som ofta premierar snabbhet och effektivitet är det lätt att glömma bort värdet av att stanna upp. Planera in tid för reflektion – tid att tänka längre och djupare kring platsens riktning, möjligheter och utmaningar. Lika viktigt är att ge plats för kreativitet, att skapa utrymme för nya idéer och lösningar som kanske inte dyker upp i det dagliga tempot. Att låta idéerna få mogna. Tänk på reflektion och kreativitet som investeringar i kvalitet och långsiktighet. Det är i de stilla stunderna som de mest innovativa tankarna kan födas, och i de kreativa processerna som platser får sin själ. Gör dessa stunder till en självklar del av din planering – för dig själv, ditt team och din plats.
- Vi stressar för att hinna med deadlines eller för att beta av alla saker på att-göra-listan, men vad skulle hända om vi lät bli att göra vissa saker? Lek med tanken. Vi stressar ofta upp oss och inbillar oss att världen går under om vi inte gör allt i tid. Men vilka punkter på att-göra-listan är egentligen helt oviktiga?
- Identifiera och lyft fram det som är unikt och autentiskt för din plats – imperfektionerna, det historiska och det genuina. Autentiska berättelser skapar kopplingar och stärker identiteten, både för invånare och besökare.
- Små verksamheter och lokala entreprenörer är livsnerven i många samhällen. Ge dem stöd genom att sänka trösklar för etablering och skapa miljöer där de kan blomstra.
- Lyft fram möjligheterna till återhämtning på din plats. Skapa tysta zoner, välkomnande parker eller till och med evenemang och boenden som fokuserar på sömn och välbefinnande.

- Utnyttja vardagsmellanrummen. Tänk på hur design eller planering kan skapa utrymmen där människor kan vila, tänka och dagdrömma.
- Använd platsens historia som en tillgång. Berätta om traditioner, visa upp äldre arkitektur och lyft fram lokal kultur. Nostalgi kan skapa djupa band mellan människor och platsen, samtidigt som det bygger stolthet och engagemang.

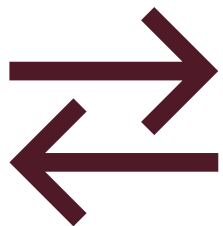
“

Många har hektiska scheman där de ständigt rusar från en sak till nästa. Jobbet och att-göra-listan tar inte slut när kvällen närmar sig, utan tenderar snarare att växa. Detta påverkar sömnen negativt. Att ta sig ur det här genom att bryta den stressiga vardagen och göra en omstart, kan vara en tankeställare. Det kan öppna ögonen för hur viktigt det är att prioritera sina egna behov och framför allt sin sömn. Regelbunden och kvalitativ sömn är avgörande. Den ger oss den energi vi behöver för att hantera vardagen med lugn och tålamod, fatta rationella beslut, och bidrar samtidigt till både kroppens och själens återhämtning – och därmed till vår hälsa.

Christian Benedict

Sömnforskare och författare till boken
”Sov dig till ett bättre liv”

Kapitel 3

Fast forward & rewind

Snabbt och långsamt är varandras motsatser, men tillsammans utgör de en balans som skapar helhet. Det handlar inte om att det ena är bättre än det andra. Det är i balansen mellan dessa krafter som magin sker, där platser kan växa, samtidigt som de är mänskliga och hållbara.

Vi ser det i städernas rörelsemönster. Snabbhet behövs för att få människor och resurser att flyta smidigt – kollektivtrafik, cykelbanor och genomtänkt mobilitet gör vardagen enklare. Men lika viktigt är det långsamma – parker, gångstråk och platser för eftertanke, där människor kan stanna upp och landa. Vi behöver både och.

I områden där det finns naturliga kluster och styrkor krävs ett aktivt arbete för att stärka dessa, skapa sammanhållning och bygga en tydlig identitet. Utvecklingen blir framgångsrik först när alla arbetar mot en gemensam målbild, där både den fysiska miljön och berättelsen om platsen speglar samma riktning. Här handlar platstakt dels om att gå i takt med varandra, men också om att sjunga samma sång om området, om än i olika stämmor.

Platstakt kan handla om att olika aktörer *går i takt* med varandra, men också att *stämma in i samma sång* om platsen.

“

En plats behöver både vårdas och utvecklas kontinuerligt över tid. För att platsen ska förbli relevant krävs att så många aktörer som möjligt aktivt bidrar och arbetar tillsammans. Som fastighetsägare har vi en central roll i att vara med och orkestrera platsens innehåll och skapa förutsättningar för att magi ska kunna uppstå. Om detta arbete ska ge resultat måste man också orka vara ihållig.

Karl Lindgren

Chef områdesutveckling Vasakronan

Det är viktigt att förstå att snabbt och långsamt inte handlar om att sätta landsbygd och små platser i kontrast till större städer.

Landsbygden är inte per definition långsam, och städer är inte bara snabba. Även små platser kan vara dynamiska och föränderliga, med företag, innovationer och gemenskap som rör sig snabbt. Samtidigt kan städer erbjuda långsamma rytmer genom parker, kulturliv och mötesplatser där människor hinner reflektera och knyta band.

Det handlar om att balansera snabb avkastning med långsiktiga värden. Snabba satsningar på turistområden och köpcentrum kan skapa direkt avkastning, men riskerar också att orsaka sociala skiften och klyftor. Långsam utveckling handlar istället om att bygga för långsiktig stabilitet och inkludering. Här finns en potential i att stärka lokalsamhället och skapa en identitet som håller över tid.

Snabba innovationer som AI-drivna tjänster och digitala tvillingar kan frigöra tid i vardagen, effektivisera pendling och förenkla beslutsfattande. Tänk dig en stad där trafikflöden anpassas i realtid för att minska köer, eller

där digitala plattformar ger invånare omedelbar tillgång till samhällstjänster. När snabbhet används rätt kan det öka tryggheten, förbättra livskvaliteten och skapa en starkare koppling mellan människor och platsen de lever på. Det är genom att fokusera på det mänskliga som snabbhet får sitt verkliga värde – inte som ett mål i sig, utan som ett verktyg för att skapa platser där människor trivs, utvecklas och känner sig hemma.

Även inom platsmarknadsföring behöver du agera både snabbt och långsamt. Snabba, digitala kampanjer kan skapa uppmärksamhet och dra besökare i stunden. Men det är den långsamma marknadsföringen, där lokal identitet och historia lyfts fram, som bygger relationer och skapar ett varumärke som människor känner sig stolta över och vill vara en del av.

Det handlar inte om att välja det ena eller det andra. Det handlar om att förstå när det behövs tempo och när det är dags att dra ner på takten. Platser som hittar den balansen kommer inte bara att utvecklas – de kommer att kännas rätt i både hjärta och mage. Det är det som är framgångsrik platsutveckling.

Hitta din platstakt!

- Gå en promenad i ditt område eller på din plats. Vad går snabbt och vad går långsamt? Hur kan du skapa bättre balans?
- Nästa gång du planerar ett projekt, fråga dig själv: Hur kan vi balansera snabbt och långsamt här? Hur kan vi göra vår plats både relevant idag och hållbar imorgon?

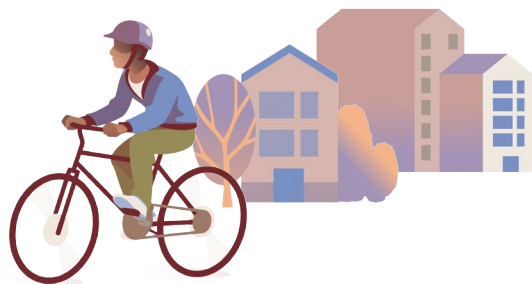
- Identifiera vad i din platsutveckling som kräver snabbhet och vad som kräver långsamhet. Utmana varandra över organisationsgränser och hitta nya sätt att samarbeta.
- Lär dig att skifta mellan snabba och långsamma arbetsmoment. Till exempel: börja med snabba prototyper för att testa en idé, men låt själva genomförandet ta tid för att säkerställa hållbarhet och kvalitet.
- På platser där människor rör sig i olika tempon, till exempel gångstråk eller offentliga ytor, kan separata "snabba" och "långsamma" filer hjälpa besökare att hitta sitt eget tempo. Det kan vara cykelbanor, kassor eller gångfiler med tydliga visuella signaler.
- Använd snabba kampanjer för att dra uppmärksamhet, men bygg långsiktig lojalitet genom att lyfta platsens historia, kultur och relationer. De snabba insatserna skapar engagemang, medan de långsamma bygger varumärket.
- Skapa en taktverkstad för din plats. Arrangera en workshop där du och dina samverkanspartner bokstavligen definierar er plats- och arbetstakt tillsammans.
- Du som jobbar med en större plats eller stor stad, våga inspireras av en liten landsbygdsplats och tvärtom. Då tar ni er förbi invanda arbetssätt och utmanar normer.
- Var snälla mot varandra! Ha förståelse för att olika organisationer i olika delar av samhället har olika takt. Snällheten mot varandra speglar av sig i hur era målgrupper upplever er plats.

Gå en promenad i ditt område eller på din plats. Vad går snabbt och vad går långsamt? Hur kan du skapa bättre *balans*?

Staden som startup

I SvD:s podd Tech Brief, avsnitt 59, kan vi höra om projekt Esmeralda som handlar om att bygga en ny stad. Eller staden som en startup, som programledare Björn Jeffery uttrycker det. Projektet omfattar drygt 100 hektar och är tänkt att skapa en "pop-up-stad" inspirerad av italienska bergsbyar, med terrakottafärgade tak, rustik arkitektur och öppna offentliga ytor. Samhället är utformat för att vara generationsöverskridande och fokuserar på gång- och cykelvänliga miljöer för att främja en aktiv och sammanhållen livsstil.

Planerna inkluderar en variation av bostäder, från prisvärda enrummare till större hus med separata bostadsenheter. Dessutom kommer det att finnas ett exklusivt hotell, stigar och offentliga piazzor som uppmuntrar social interaktion och förbindelse med naturen. Devon Zuegel som står bakom satsningen ser Esmeralda som en integrerad del av Cloverdale och vill undvika den exkluderande känsla som ofta förknippas med "gated communities" genom att hålla det öppet och tillgängligt för allmänheten. Samtidigt behöver du betala ett dyrt medlemskap för att kunna ta del av utbudet.

“

Esmeralda speglar entreprenörsandan som finns i Silicon Valley och i techvärlden överlag. Det finns en tanke om att samma metoder som byggt framgångsrika digitala tjänster går att applicera på andra områden, i det här fallet staden.

Det finns flera städer som drivs som startup-projekt runt om i världen. Om jag får gissa blir många av dem inte av. Men som inspiration kan de vara värdefulla. Hur startar någon som aldrig gjort det förut en stad? Det finns sannolikt något att lära sig av det, även om mycket av det de gör kommer att vara fel.

Optimismen är nödvändig för att skapa något nytt. Techvärlden är duktig på att se var möjligheterna finns. Just nu använder de AI som lins för allting och startpunkten blir "vad kan vi göra annorlunda nu när AI-tekniken finns här?". Samma princip skulle platsutvecklare kunna använda, fast med andra variabler.

Jag tror generellt sett att techvärldens snabba syn är lite historielös. Nya fenomen kan ofta sluta precis som ett sådant – ett litet fenomen som kom och gick. Jag tror inte att vi ska överskatta hur fort pendeln går initialt, och kanske lägga mer tid på att förstå ny teknik, snarare än att rusa in för att implementera den direkt.

Björn Jeffery

Entreprenör och techanalytiker
på Svenska Dagbladet

Fotograf: Lars Dareberg

Igår

Imorgon

Besökare

Samskapare

Platsmarknadsföring

Platsvärdeskapande

Teknikdrivna platser

Människocentrerade platser

Temporära aktiveringar för att fylla tomma ytor och skapa engagemang

Testa lösningar som påverkar permanent platsutveckling

Kultur används för att locka besökare och skapa identitet

Kultur blir drivkraft i platsutveckling, en katalysator för innovation, samhällsutveckling och lokala ekonomier

Historisk turism

Nostalgiturism

Vad förändras inte?

En trendrapport har i sin natur att beskriva förändringar och skiften vi behöver förhålla oss till. Det kan dock vara bra att tänka på att många saker inte förändras:

Social samvaro:

Nyckeln till individuellt välmående och motståndskraftiga samhällen. Relationer och lokala nätverk stärker tillit och trygghet.

Den bästa berättelsen vinner:

Berättelser med emotionellt djup och autenticitet engagerar och skapar långsiktiga kopplingar till platser och varumärken.

Kris driver innovation:

Utmaningar och problem skapar motivation för nytänkande, samarbete och förändring.

**Konkurrensfördelar kräver
kontinuerlig utveckling:**

För att behålla relevans behövs konstant anpassning och förbättring.

Lokalsamhällets styrka:

Invånarnas delaktighet och engagemang är avgörande för en plats långsiktiga hållbarhet. Äkta möten och samspel är fundament i god platsutveckling.

Författare

Helena Nordström

Jönköping

Trendspanare

Sofie Gunnarsson

Oskarshamn

Anna Österlund

Norrköping

Layout & illustration

Emma Bernholtz

Linköping

Joakim Norén

Stockholm

Ofelia Wadskog

Grafisk formgivare

Björn Öberg

Illustratör

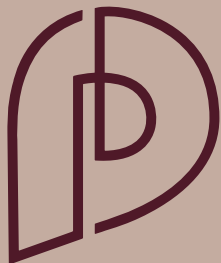
Sofia Mård Ek

Nässjö

Rickard Heldemyr

Jönköping

Om Placebrander

Placebrander vill bidra till trygga, inkluderande och attraktiva platser där människor mår bra – oavsett om det är en stadsdel, stad, by, landsbygdsområde, kommun eller region. Vi är experter på platsutveckling och platsmarknadsföring och vet vad som krävs för att skapa attraktiva platser. Vårt team av platsstrateger, analytiker och kommunikationsexperter finns på flera orter i Sverige. Kunderna finns i hela Norden och är allt från kommuner och regioner till fastighetsägare och enskilda stadsdelar, kvarter och besöksmål. Vi älskar platser!

Så tar vi fram trendrapporten

Vårt team trendspanar löpande under hela året. I en gemensam intern trendspaningstråd delar vi dagligen med oss till varandra av nya skeenden som vi snappar upp genom det vi läser, hör eller ser ute i våra uppdrag. Baserat på en mängd data gör vi därtill regelbundet gemensamma analyser. Varje års sammanställs de främsta dragen i vår trendanalys i en skriftlig trendrapport. Vår ambition är att lägga fokus på det vi tror att platsutvecklare behöver tänka på under det kommande året. Det här är vår 13:e trendrapport.

Amplify Trendwatching, Christer Hedbergs nyhetsbrev Tre saker, CNN, Computer Sweden, Dagens industri, Dagens nyheter, Fastighetstidningen, Fastighetsvärlden, Fastighetsägarna, Food & Friends, Isof.se, Niklas Laninges nyhetsbrev, NomoFomo av Nicklas Hermansson, Pantone.com, Plötsligt i framtiden av Judith Wolst, Same as Ever av Morgan Housel, Skelleftea.se, SvD Tech Brief, Svenska Dagbladet, Svenskarna och Internet, Sveriges Radio, TechCrunch, The Economist, The Future Laboratory: Future Five 2025, Vetenskapsradion P1, Visitgreenland.com, Wallsauce trendrapport, Wired, Ungdomsbarometern samt alla våra samtal med våra kunder och partners.

KÄLLOR

placebrander.se

info@placebrander.se

[@placebrander](https://www.linkedin.com/company/placebrander)

Det som ni redan älskar och tar för givet med er plats kan vara **osynligt** för personer som ännu inte känner den. Formulera det, visualisera det – och låt världen upptäcka vad som gör just er plats **unik**.

